

Verslag van het ingevolge artikel 5, sub d., j^o 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, de Stichting Beroepsopleiding Notariaat, de bewaarders, de notarissen en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden op het beleidsterrein Notariaat voor wat betreft de actoren Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en haar organen, Stichting Beroepsopleiding Notariaat, bewaarders en notarissen, na 1975

Samensteller: drs. G. Beks
Den Haag, oktober 2004

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, eerste lid van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basis selectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B= te bewaren; V= (op termijn) te vernietigen).

Het BSD Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie fungeert als nieuw selectie-instrument.

Het beleidsterrein

Koninklijke Notariële Broederschap

De vereniging Koninklijke Notariële Broederschap ontstond in 1974 uit een fusie van de Broederschap der Notarissen en de Broederschap der Candidaat-Notarissen. Op 1 oktober 1997 kreeg de vereniging de naam Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Zij had als taak op te komen voor de belangen die het notariaat en de praktijkuitoefening raakten. Bovendien kon zij geëigende maatregelen nemen in het belang van het notariaat. Zij kon collectieve arbeidsovereenkomsten aangaan voor medewerkers op notariskantoren en collectieve verzekeringen afsluiten. Bovendien was er een intern tuchtrecht van de Broederschap, in eerste instantie uitgeoefend door scheidsgerechten, en in hoger beroep door een College van Beroep. Het bestuur van de KNB verspreidde Beroeps- en Gedragsregels onder haar leden. Verder gaf zij een tijdschrift uit: het Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Registratie (WPNR) en Nieuwsbrieven.

In elk arrondissement was een ring, gevormd door de in dat arrondissement gevestigde notarissen en kandidaat-notarissen, met een ringbestuur. Verder was er een ledenraad die een adviesfunctie had en die diende als contactorgaan tussen de leden en het hoofdbestuur.

Op 1 oktober 1999 trad de nieuwe Wet op het notarisambt (Wna) van 3 april 1999 in werking. Daarbij werd de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie een publiekrechtelijke beroepsorganisatie in de zin van artikel 134 van de Grondwet.

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en van hun vakbekwaamheid. Haar taak omvat mede de zorg voor de eer en het aanzien van het notariaat.

De KNB kan verordeningen vaststellen met betrekking tot onderwerpen waarvan de Wna regeling of nadere regeling bij verordening voorschrijft. Zo zijn er bijvoorbeeld de Stageverordening, de Verordening bevordering vakbekwaamheid en de Verordening aktepapier. Deze verordeningen zijn gepubliceerd in de Staatscourant.

De KNB draagt zorg voor een opleiding voor kandidaat-notarissen gedurende de stage, aan het eind waarvan een examen wordt afgenomen.

Organisatie

De KNB heeft een bestuur, een ledenraad, een algemene ledenvergadering alsmede afdelingen in elk arrondissement, ringen genaamd. De KNB houdt een bureau in stand, dat het bestuur bijstaat in de uitoefening van zijn taken.

In het BSD is 1975 als begindatum gehanteerd. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat de archieven van de voorganger van de KNB tot die datum reeds in een eerder stadium aan het toenmalige Algemeen Rijksarchief zijn overgedragen. Verder is het zo dat een selectie instrument voor de periode na 1975 ontbreekt.

BSD

Het BSD wordt thans ter vaststelling voor de handelingen van onderstaande actoren voor de periode na 1975 aangeboden:

*** Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en voorgangers**

Koninklijke Notariële Broederschap (KNB), 1975 - 1999

De handelingen kunnen verricht worden door het bestuur, de ledenraad, en de algemene ledenvergadering.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), 1999 -

De handelingen kunnen verricht worden door het bestuur, de ledenraad, en de algemene ledenvergadering.

Commissie van Toezicht, 1999 -

De commissie van toezicht houdt toezicht op de opleiding voor kandidaat-notarissen en op het examen. Daarnaast kunnen belanghebbenden administratief beroep instellen bij de commissie van toezicht tegen beslissingen op grond van de Verordening opleiding kandidaat-notarissen.

Ringvergadering, 1975 -

De ringvergadering in elk arrondissement kiest de leden van het ringbestuur, van de ledenraad en de notariële leden van de kamers van toezicht.

Ringbestuur/voorzitter, 1975 -

Het ringbestuur in elk arrondissement is belast met de leiding van de ring en met het vermogensbeheer. Het brengt aan de ledenraad advies uit over de voorstellen voor verordeningen van de KNB.

De ringvoorzitter in elk arrondissement zit het ringbestuur en de ringvergadering voor. Hij beslist in geschillen over rekeningen van notarissen en verweert zich in administratieve procedures daarover.

Stichting Voorzieningsfonds, 1975 -

De Stichting Voorzieningsfonds van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie vergoedt schade van cliënten van notarissen die in gebreke zijn de cliëntengelden waarover zij de beschikking hebben, te verantwoorden. Ook verleent de stichting al dan niet financiële hulp aan notarissen.

*** Stichting Beroepsopleiding Notariaat, 1987 -**

De Stichting Beroepsopleiding Notariaat is door het bestuur van de KNB belast met de beroepsopleiding voor kandidaat-notarissen en het afsluitende examen daarvan.

Examencommissie, 1987 -

De Examencommissie stelt vast wie bevoegd zijn de examens af te nemen, zij stelt de eindbeoordelingen vast en beslist over eventuele herkansingen.

*** Bewaarders, 1975 -**

De bewaarders hebben de taak aan in de wet omschreven personen afschriften en uittreksels uit te geven van de zich in de algemene bewaarplaatsen bevindende protocollen, of daarvan inzage te geven.

* **Notarissen, 1975 -**

Notarissen zijn ambtenaren die bevoegd zijn authentieke akten te verlijden. Zij zijn bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

Door de verschillende zorgdragers niet ressorterende onder de KNB, te weten de Stichting Beroepsopleiding Notariaat, de bewaarders en de notarissen is de KNB gemachtigd om ook namens hen een BSD op te stellen en het driehoeksoverleg te voeren.

Belangen ex art.2, sub c en d van het Archiefbesluit 1995

Archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d. van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek. Als uitgangspunt van het overleg gold de door de rijksarchiefdienst gehanteerde selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zo ver deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven.

Om op basis van deze selectiedoelstelling tot een waardering van de handelingen te komen, worden zes selectiecriteria toegepast:

ALGEMENE SELECTIECRITERIA	
HANDELINGEN DIE WORDEN GEWAARDEERD MET B (ewaren)	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
1. <i>Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieronder valt ook het toetsen van en het toezien op beleid. Hieruit worden niet perse consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doelein-

<i>plaatsvindt</i>	den te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de archiefbescheiden voor de recht- en bewijszoekende burger en voor overheidsorganen

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd voor vernietiging op termijn, is de termijn vastgesteld met het oog op de belangen van de recht- en bewijszoekende burger en met het oog op het bedrijfsbelang. De beoordeling en vaststelling van de maximale termijnen zijn geschied door de deskundigen van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie. De vertegenwoordiger van de algemeen rijksarchivaris heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun ervaring en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen op dit terrein.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris primair de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Daarnaast hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Door de deelnemers aan het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van de heer prof. dr. A.F. Gehlen als materiedeskundige op het gebied van het notariaat. Hij werd hiertoe aangezocht door de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris. De bijdrage van de heer Gehlen werd door de deelnemers aan het overleg zeer op prijs gesteld.

Ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 kan neerslag van bepaalde, als te vernietigen gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

Totstandkoming van de ontwerp-selectielijst

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat bij de KNB werd verricht in 2002-2003. Dit onderzoek resulteerde in het *Rapport institutioneel onderzoek betreffende de Koninklijke Notariële Broederschap en rechtsopvolgers na 1975*. Dit rapport is niet in druk verschenen.

Driehoeksoverleg

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

Beleidsdeskundigen

mevrouw mr. E.E. Minkjan, bestuurssecretaris praktijkbeoefening van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie;
mevrouw mr. H.M.A. Albicher, kandidaat-notaris te Breda en lid van het KNB-bestuur belast met de portefeuille archieven.

Archiefdeskundigen

mr. J.T. Anema, notaris te Rotterdam, geruime tijd in het arrondissement Utrecht bewaarder van de algemene bewaarplaats voor de notariële archieven. Thans voorzitter van de ring Rotterdam en voorzitter van de ledenraad van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie;
mevrouw A. Delfgaauw, hoofd Bibliotheek en Documentatie van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie.

Als vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris trad drs. G. Beks op.

Daarnaast trad prof. dr. A.F. Gehlen als materiedeskundige tijdens het driehoeksoverleg op.

Inhoudelijk verslag

Het driehoeksoverleg over de concept-selectielijst op het beleidsterrein notariaat vond plaats op 20 oktober 2004. De wijzigingen werden door de KNB in het BSD verwerkt. Vervolgens werd het gewijzigde BSD met het verzoek om commentaar voorgelegd aan de materiedeskundige. Ook op dit concept werd door hem een reactie gegeven.

Algemene opmerkingen

Mevrouw Minkjan deelt mede dat de KNB de heer Anema gevraagd heeft aan het overleg deel te nemen. Hij is destijds ook bij de samenstelling van het RIO en BSD betrokken geweest. Helaas was de heer Anema tijdens het daadwerkelijke overleg verhinderd. Wel heeft hij zijn instemming met de voorgestelde waarderungen in het BSD aan mevrouw Minkjan kenbaar gemaakt.

Naast enkele kleine tekstuele wijzigingen in de context van het RIO had de heer Gehlen enige, inhoudelijke kanttekeningen ten aanzien van een paar specifieke handelingen. De materiedeskundige benadrukte dat het concept-BSD een goed inzicht in het handelen van de KNB geeft. Deze mening werd gedeeld door de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris. Hieronder volgt een overzicht van de handelingen waarover tijdens het driehoeksoverleg gesproken is.

Naar aanleiding van de opmerking van de materiedeskundige dat de toegekende vernietigingstermijnen een zaak zijn van de KNB en hij hier geen uitspraak over kan doen, antwoordde mevrouw Minkjan dat deze termijnen gebaseerd zijn op wet- en regelgeving zoals de Algemene Wet Rijksbelastingen en op de waardering van soortgelijke handelingen in reeds eerder vastgestelde selectielijsten.

Opmerkingen bij de verschillende handelingen

Handeling 114 (Het opmaken van een verklaring van overneming van een protocol)

De heer Gehlen stelde voor om ook bij deze handeling de juiste grondslag op te nemen. Mevrouw Delfgaauw zegde toe in het BSD de grondslag te wijzigen in de juiste wet- en regelgeving waarop de handeling gebaseerd is.

Handeling 118 (Het verlijden van authentieke akten)

De materiedeskundige was van mening dat de opmerking bij handeling 118 niet duidelijk aangeeft om welke soort akten het gaat. Hij stelde voor om deze tekst te wijzigen in "Deze akten worden, met uitzondering van de akten van volmachtverlening die in originali zijn uitgegeven, in het protocol opgenomen als ook de afschriften van de akten, genoemd in artikel 38 lid 2 Wna." Mevrouw Albicher en mevrouw Minkjan gingen akkoord met deze tekstuele wijziging. Daarnaast zal de grondslag van deze handeling uitgebreid worden.

Handeling 121 (Het toegankelijk maken van het protocol)

Op verzoek van de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris is handeling 121 met B3 gewaardeerd. De kaartenbakken met naamfiches en databestanden vormen immers een goede toegang op de notariële protocollen. De heer Gehlen is van mening dat deze beslissing vanuit het oogpunt van de onderzoeker zeer juist is. De KNB zal de ministeriële regelingen met betrekking tot de notariële archieven aanpassen en deze de Minister van Justitie aanbieden. Ook zal de KNB haar leden op de hoogte brengen van deze wijziging in de te bewaren stukken.

Handeling 123 (Het legaliseren van handtekeningen)

Mevrouw Albicher stelde dat naast het legaliseren van handtekeningen ook het afgeven van een bevoegdheidsverklaring of een legal opinion voorkomt. In verband met (mogelijke) procedures of claims in het buitenland is het niet wenselijk dat deze neerslag al na één jaar vernietigd wordt. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelde voor om voor deze zaken een nieuwe handeling te formuleren. Aan het RIO en BSD wordt als handeling 124 toegevoegd "Het legaliseren

van handtekeningen ten dienste van activiteiten buiten Nederland waar tevens een legal opinion of bevoegdheidsverklaring is gemoeid” Deze handeling krijgt als waardering V 20 jaar. Alle deelnemers aan het overleg kunnen met deze handeling en de voorgestelde waardering instemmen.

Over de waardering van de overige handelingen waren alle betrokken partijen het eens. Het verslag is voorgelegd aan alle bij het driehoeksoverleg betrokken personen. Deze hebben per e-mail d.d. 9 november 2004 aan de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris hun goedkeuring aan dit verslag gegeven.